

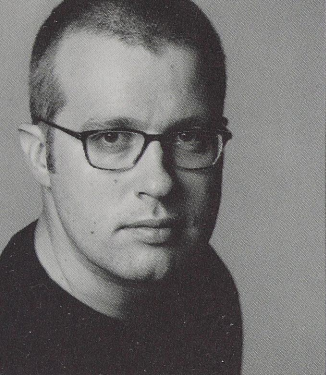
TØRRES SNØORTEVOLD

av Harald Tusberg og Egil Monn-Iversen
fritt etter JACOB av Alexander L. Kielland

_____Hovedscenen_____

ROGALAND

TEATER

NB Rana
Depotbiblioteket

v e l k o m m e n

Kjære publikum!

Det er en utsøkt glede å kunne invitere til premiere på *Tørres Snørtevold*, et musikkspill av Harald Tusberg og Egil Monn-Iversen fritt etter Alexander L. Kiellands siste roman *Jacob*. Stykket ble skrevet og urfremført i 1975 og var et bestillingsverk i forbindelse med Stavanger bys 850-årsjubileum.

I et brev til Bjørnstjerne Bjørnson beskriver Kielland Tørres Snørtevold som «den kjernesunde forbryter», en mann som i følge Kristian Elsters litteraturhistorie «kastet seg over det gamle samfunn og fortærte det med sin umettelige appetitt».

På den måten blir *Tørres Snørtevold* noe mer enn beretningen om en villstyring fra Jæren, det blir også historien om en brytningstid og et viktig tidsskifte i Stavangers historie.

Jeg håper vårt bidrag til Alexander L. Kiellands 150-årsjubileum vil falle i smak og inspirere til nye møter med Kiellands forfatterskap.

Vel møtt i teatret!

Lis Stabø

Utgivelser

- 1877 *Richard Wagner og festspillet i Bayreuth 1876*
 1878 *Paa Hjemveien: proverbe i 1 akt*
 1879 *Novelletter*
 – *Haabet er lysegrønt*
 – *Visne Blade*
 – *Erotik og idyl*
 – *Balstemning*
 – *En Middag*
 – *To Venner*
 – *Slaget ved Waterloo*
 1880 *Garman & Worse*
 1880 *For Scenen: tre smaastykker*
 – *Paa Hjemveien: proverbe i en akt*
 – *Hans Majestets faged: lystspil i to akter*
 – *Det hele er ingenting: proverbe i en akt*
 1880 *Nye Novelletter*
 – *Torvmyr*
 – *Siesta*
 – *En Skipperhistorie*
 – *En Folkefest*
 – *En Examenserindring*
 – *En god samvittighet*
 – *Prestegården*
 1881 *Arbeidsfolk*
 1881 *Else: en julefortelling*
 1882 *Skipper Worse*
 1882 *To novelletter: Karen, Trofast*
 1883 *Gifti*
 1883 *Garman & Worse*: skuespil i fire akter sammen med Edvard Brandes

Jubilanten

Alexander L. Kielland ble født i Stavanger 18. februar 1849. Han var den eldste av sju søsken, og var spesielt nært knyttet til søsteren Kitty. Faren Jens Zetlitz Kielland var en velstående forretningsmann, og slekten Kielland var en av de mest fornemme i byen. Moren, Christiane Lange Kielland, døde i barselseng i 1862, da Alexander var 13 år gammel. Faren giftet seg på nytt allerede året etter.

Både stemoren Inger Mæle og Beate Ramsland, som Alexander giftet seg med i 1872, kom fra mektige haugianer-familier. Kielland forlovet seg med Beate allerede i 1867, 18 år gammel, men ventet med å gifte seg til han hadde fullført sine jus-studier i Kristiania, noe han gjorde – med middels resultat – i 1871. Før han giftet seg, kjøpte han Malde Teglverk av fetteren Jonas, og prøvde seg som teglverkseier. Han var ingen god forretningsmann, men svært godt likt av de ansatte. Han kjøpte hus på Malde og bosatte seg her, mens familien bare bodde der i sommermånedene.

Det var på denne tiden, mens han bodde alene, at han begynte å skrive. Debuten kommer først i 1878, med teaterstykket *Paa Hjemvei*, som står trykt i *Nyt norsk Tidsskrift*. Det korte teaterstykket blir ofte avfeid som en politisk programerklæring uten litterær verdi, men tar opp mange av temaene som Kielland vil komme tilbake til i sine hovedverker, som forretningsmoral og nye verdier.

Samme år reiser Kielland til Paris. Faren vet ikke en gang om det, Beate er alene med tre små barn, og han har latt vennen Andreas Somme overta ansvaret for driften av teglverket. Oppholdet i Paris, et kulturelt og litterært kraftsenter i Europa, oppmuntrer Kielland til å satse mer seriøst på skrivingen, og resultatet kommer i *Novelletter*, som kommer ut i

i mai 1879. Det store litterære gjennombruddet kommer med romanen *Garman & Worse* i 1880, og det blir som romanforfatter han virkelig skal gjøre seg bemerket i årene framover.

I de ti årene som følger, er Kielland en usedvanlig produktiv forfatter. Han selger teglverket for 30.000 kroner i 1881, bosetter seg i Danmark med hele familien, hvor han har tett omgang med brødrene Brandes, som er viktige støttespillere og inspiratorer. Nye noveller og romaner kommer på løpende bånd. Helt til Kielland møter veggen, og får alkoholproblemer. Det blir lagt merke til i Stavanger når selveste Alexander L. Kielland en kort periode framstår som avholdsmann!

I 1884 vedtar Stortinget å gi dikterlønn til utvalgte forfattere. Blant De Fire Store får Bjørnson, Ibsen og Lie dikterlønn, men Kielland har mange fiender i Venstre-bevegelsen som nylig er kommet til makten, og får avslag på sin søknad i 1885. Det er stor motstand mot å gi støtte til en forfatter som trekker den kristne moral i tvil, og som i tillegg viser sin begeistring for god mat og vin. En av hans fiender er en annen framstående Stavanger-mann, Venstre-mannen og Stortingsrepresentanten Lars Oftedal. I flammende taler på Stortingets talerstol oppfordrer han Kielland til å omvende seg til «god kristendom», og får mange nok partifeller med seg til at Kielland år etter år får avslag på sin søknad. Kielland-saken er en viktig årsak til at Venstre snart splittes i to, slik at statsminister Sverdrup mister mye av sin autoritet.

I 1892, etter en kortvarig karriere som redaktør for den nystiftede Stavanger Avis, gir Kielland opp skrivingen og starter en ny karriere, som skal bli hans siste. Han blir borgermester i Stavanger, men er ulykkelig i ekteskapet og i byen og sterkt alkoholisert. I 1902 flytter han til Molde for å bli amtmann i Romsdal – stillingen får han bl.a. med hjelp og moralsk støtte fra Bjørnstjerne Bjørnson. Helsen er svak, og i april 1906 blir han lagt inn på Bergens Sykehus hvor han dør natt til 7. april.

I biografien *Sannhetens øyeblikk* fra 1996, presenterer Tor Obrestad teorien om at Alexander L. Kielland fikk en sønn utenfor ekteskap på Jæren i 1871. Selv om Obrestads teori har møtt mye motbør fra andre Kielland-forskere, er «lausungen» et kjært tema i Kiellands bøker – også i *Jacob*, hvor Tørres Snørtevold behendig får butikkjomfru Kaja Thorsen gift når hun blir gravid med hans barn.

- 1884 *Fortuna*
- 1885 *En Journal for de Smaa* med tegninger
- 1886 *Sne*
- 1886 *Tre Par: lystspil i tre akter*
- 1887 *Betty's Formynder: lystspil i tre akter*
- 1887 *Sankt Hans Fest* 1881 *Arbeidsfolk*
- 1888 *Professoren: komedie i fire akter*
- 1890 *Forsvarssagen*
- 1891 *Mennesker og Dyr: en samling småstykker*
 - *Mennesker og Dyr*
 - *Prester og streiker*
 - *Sekter*
 - *Den 4de november*
 - *Seks brev fra losoldermann Selhus*
 - *Kunst og kunstsans*
 - *Faderglede*
 - *Jæderbrev*
 - *Til Drammen*
 - *Utenlands*
 - *Gamle danser*
 - *På reise*
- 1891 *Jacob*
- 1905 *Omkring Napoleon*

Tillegg – sanger og dikt mm.

- 1879 *Solen skinte en dag så lang*
- 1880 *Fattignannsbarn*
- 1880 *April*
- 1881 *Overlærer S. O. Sørensen*
- 1887 *Til Sophus Schandorph*
- 1892 *Den kombinerede Indretning*
- 1902 *Mikkel i Mikkelsborg*

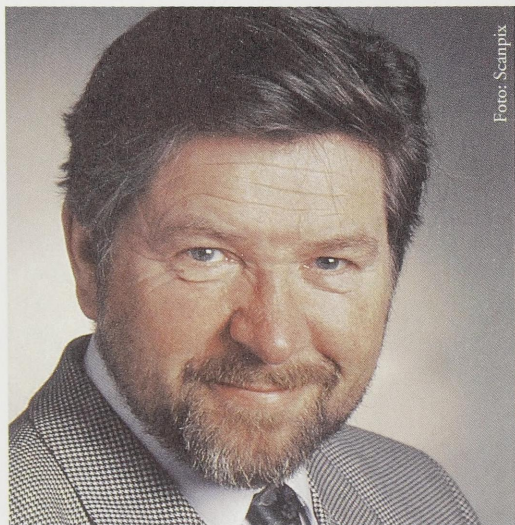
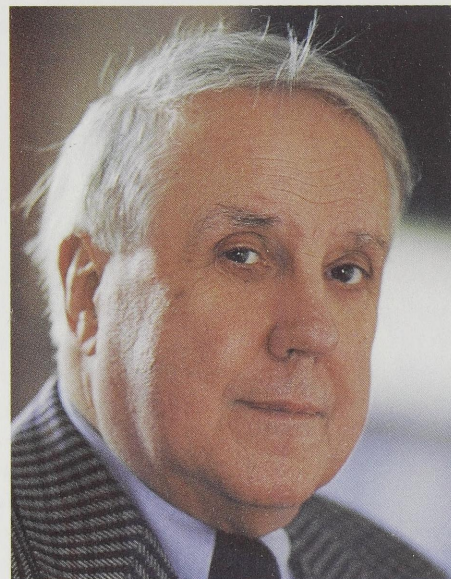
OTS

Egil Monn-Iversen

«Gudfaren» i norsk musikkliv burde ikke trenge noen nærmere presentasjon. Egil Monn-Iversen har i over 40 år vært landskjent som orkesterleder, komponist og produsent, etter at han begynte som kapellmester på Chat Noir i 1954. Siden 1964 har han vært knyttet til NRK, men innimellom har han hatt fingrene med i det meste som har rørt seg i norsk musikkliv. Han har hatt ansvaret for en rekke store musikaloppsetninger både i Stockholm og ved Det Norske Teatret, hvor han har vært kapellmester siden 1967 for store musikaloppsetninger som *West Side Story*, *Cats* og *Les Misérables* – og *Bør Børson*, som er en av hans egne komposisjoner. Rogaland Teater hadde sist glede av Monn-Iversens ferdigheter som arrangør til musikal-suksessen *Spelemann på taket* våren 1995.

Som komponist har Monn-Iversen signert musikken til en rekke tv-serier og filmer; *Vestavind*, *Den siste Fleksnes* og *Fru Inger til Østråt* er bare noen eksempler. Han har også komponert musikk til mange teateroppsetninger, senest *Hustruskolen* av Molière på Det Norske Teatret våren 1999.

Egil Monn-Iversen har produsert en rekke teater-, revy- og musikaloppsetninger gjennom sitt eget selskap Thalia.

Harald Tusberg

Den erfarne TV-mannen Harald Tusberg skulle være velkjent for de aller fleste, selv om de færreste kjenner til ham som dramatiker. Men musikalene han har laget sammen med Egil Monn-Iversen er likevel blitt folkeieie, som *Ungen* etter Oskar Braathen og ikke minst *Bør Børson*, etter Johan Falkberget, som har gjort suksess både på scene og lerret. Tusberg har tre års utdanning i dramaturgi fra Yale University i USA.

Gjennom 12 år, fram til 1990, var Harald Tusberg underholdningssjef i NRK Fjernsynet. Han vil være kjent som programleder for populære serier som *Dette er ditt liv*, som har gått i flere omganger. Harald Tusberg hadde nettopp gjort ferdig innspillingen av en serie reisebrev da han ble rammet av slag sommeren 1996.

I tillegg til arbeidet i NRK og samarbeidet med Egil Monn-Iversen, har Harald Tusberg skrevet flere kriminalromaner og en roman om Håkon Håkonsson.

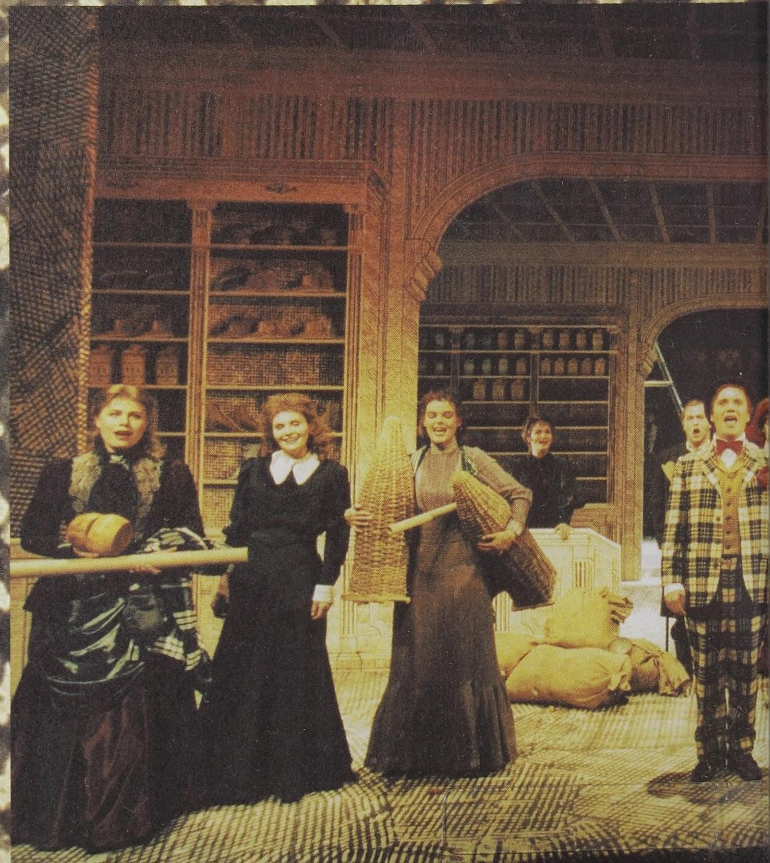
Tørres i 1975

Her er noen bilder fra urpremieren på *Tørres Snørtevold* i 1975. Vi ser Alf Nordvang i tittelrollen, Frank Weylert som Anton Jessen, Ada Kramm som hans mor, Julie Ege som Kaja Thorsen, Gretelill Tangen – kveldens fru Knudsen – som

Bertha. Fru Knudsen ble spilt av Ilse Kramm, Julie Krøger av Bente Brunvoll og Lulli Steiner av Isabel Andersson.

TØRRES SNØRTEVOLD

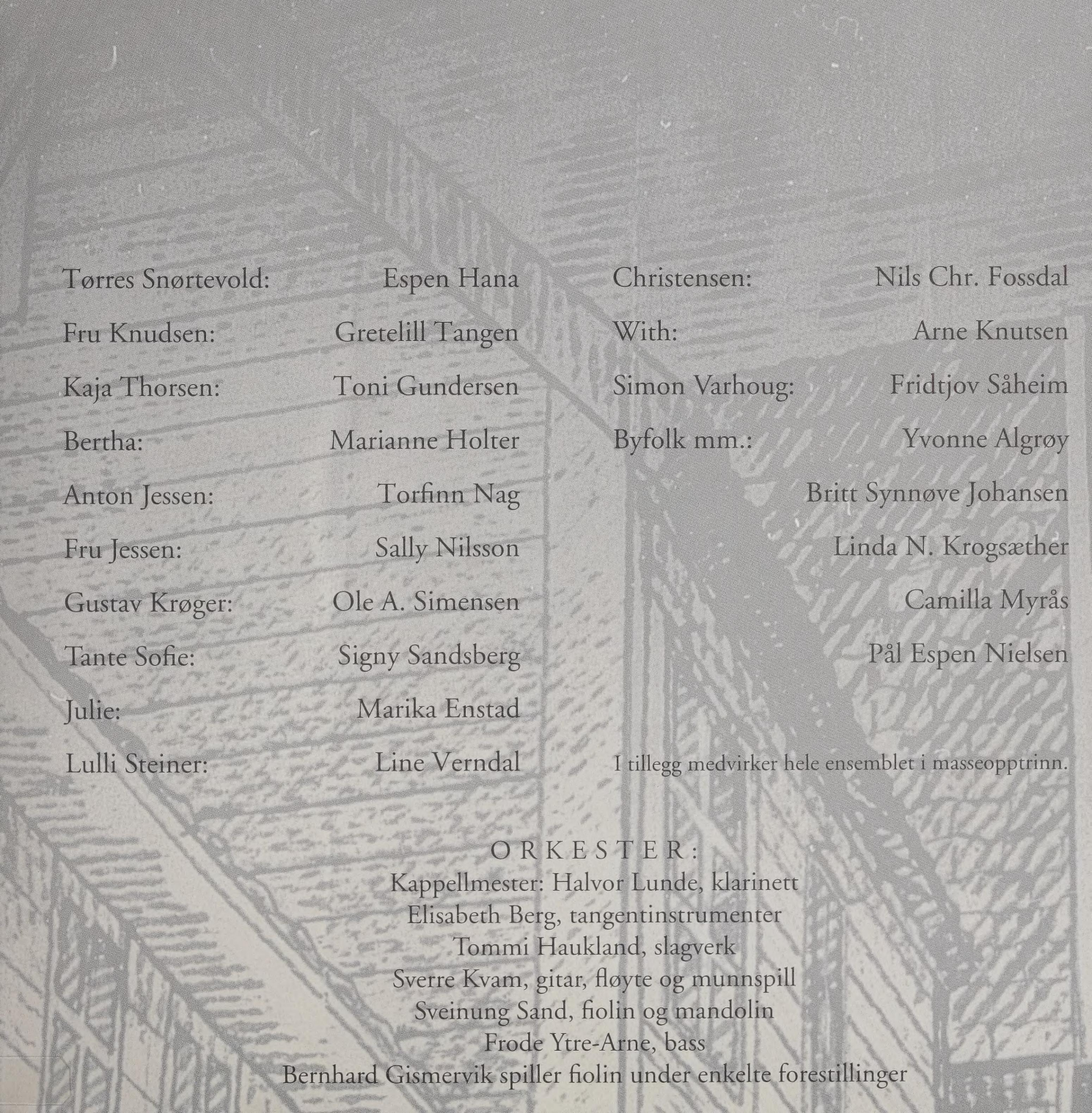
av Harald Tusberg og Egil Monn-Iversen
fritt etter JACOB av Alexander L. Kielland
bearbeidet av Anderz Døving

Regi:	Anderz Døving/Eirik Stubø
Koreografi:	Anderz Døving
Scenografi og kostymer:	John-Kristian Alsaker
Musikalsk ansvarlig:	Egil Monn-Iversen
Musikalsk assistanse:	Frode Ytre-Arne
Lysdesign:	Torill Lund
Dramaturg:	Michael Evans
Masker:	Trine Elden

Regiassistent: Ingrid Valvik
Inspisienter: Håvard Knoph og Anne Marthe Strand
Sanginnstudering: Geir Rebbestad
Repetitør: Elisabeth Berg
Lydarbeid: West Audio
Rekvisitør: Wenche Solgård
Scenemester: Nils Vold/Terje Skjørestad
Sufflør: Gudrun Rossnes
Påkleder: Siw Fossum
Frisør: Inger Hermansen

Program: Olav Torbjørn Skare (red.), Anderz Døving, Michael Evans,
Eirik Stubø og Gretelill Tangen. Ansvarlig utgiver: Eirik Stubø
Foto: Kjetil Alsvik
Trykk: Partner Print

PREMIERE PÅ HOVEDSCENEN 15. MAI 1999

Tørres Snørtevold:	Espen Hana	Christensen:	Nils Chr. Fossdal
Fru Knudsen:	Gretelill Tangen	With:	Arne Knutsen
Kaja Thorsen:	Toni Gundersen	Simon Varhoug:	Fridtjov Såheim
Bertha:	Marianne Holter	Byfolk mm.:	Yvonne Algroy
Anton Jessen:	Torfinn Nag		Britt Synnøve Johansen
Fru Jessen:	Sally Nilsson		Linda N. Krogsæther
Gustav Krøger:	Ole A. Simensen		Camilla Myrås
Tante Sofie:	Signy Sandsberg		Pål Espen Nielsen
Julie:	Marika Enstad		
Lulli Steiner:	Line Verndal		

I tillegg medvirker hele ensemblet i masseopptrinn.

ORKESTER:

Kappellmester: Halvor Lunde, klarinett

Elisabeth Berg, tangentinstrumenter

Tømme Haukland, slagverk

Sverre Kvam, gitar, fløyte og munnspill

Sveinung Sand, fiolin og mandolin

Frode Ytre-Arne, bass

Bernhard Gismervik spiller fiolin under enkelte forestillinger

Jacob, Esau og førstefødselsretten

Torres Snørtevold er fascinert av Bibelens fortelling om Jacob og Esau, som står i første Mosebok:

Førstefødselsretten er et viktig begrep i det gamle testamentet: den førstefødte sønn var familiens neste overhode, og hadde rett til en dobbel andel av farsarven. I rekken av stamfedrene for det utvalgte folk, er Abraham den eldste. Han fikk sønnen Isak med Sara, og Isaks kone Rebekka fikk tvillingene Esau og Jacob. Den førstefødte av disse ville bli høvding for den slekten hvor Messias skulle bli født.

Allerede mens Rebekka gikk med barn, hadde Gud utpekt Jacob til slektens neste overhode – Esau og Jacob ville bli stamfedre til hvert sitt folkeslag. Esau var den førstefødte, men tvillingene kom så tett at Jacob holdt fast i brorens ankel da de kom til verden. Brødrene var helt forskjellige; Esau var mørk og lodden, mens Jacob var helt glatt. Esau ble en dyktig jeger, mens Jacob var en rolig gutt som helst holdt seg i leiren. Isak og Rebekka hadde hver sin yndling blant sønnene; Rebekka holdt mest av den stillferdige Jacob, mens Isak satte villstyringen Esau høyest.

Bibelen forteller om en dag Esau hadde vært lenge ute på jakt og var utslitt og skrubbsulten da han kom hjem. Jacob lagde mat, og Esau ba om å få mat med en gang. «Selg meg førstefødselsretten først!» svarte Jacob, og Esau sa straks: «Jeg sulter jo nesten ihjel, hvilken glede har jeg av førstefødselsretten nå?» Jacob fikk Esau til å sverge, og ga han deretter litt brød og linser. Esau spiste og gikk – og viste at han ikke tok løftet alt for alvorlig.

I strid med Guds vilje ville Isak velsigne Esau og gi ham førstefødselsretten. Isak var nå blitt 137 år gammel og nesten blind, så Rebekka la en plan: Mens Esau var ute på jakt, tilberedte hun et måltid av geitekjøtt til Isak. Hun la saueskinn på armene til Jacob, slik at Isak skulle tro det var den lodne Esau når han berørte sønnen. Jacob kom inn til faren, og fortalte tre løgner: «Jeg har gjort som du befalte!» – Isak hadde ikke gitt noen befaling til Jacob, men til Esau. «Jeg er Esau din førstefødte.» og «Spis av viltet mitt!», som faktisk var geitekjøtt, og som Rebekka – og ikke Jacob selv – hadde tilberedt. Men Isak lot seg lure, velsignet Jacob og overlot retten til ham.

Da Esau ble klar over at Jacob hadde lurte ham, ble han rasende og sverget å myrde broren. Rebekka fikk sendt Jacob av gårde – i håp om at han ville kunne komme tilbake så snart Esaus raseri hadde lagt seg. Rebekka skulle imidlertid aldri få se sin yndlings sønn igjen; Jacob vandrer alene gjennom Jordan, har bakken som seng og en stein som hodepute. Det er her, ved Bethel, han møter Gud: I en drøm viser Gud Jacob en stige som går fra jorden og opp til himmelen. Herren selv står øverst på stigen og taler til Jacob. Jacobsstigen knytter bånd mellom himmelen og jorden. Jacob velsigner steinen han hvilte hodet mot, og sverger troskap til Gud.

Jacob tar tjeneste hos Laban, som har to døtre: Lea og Rakel. Jacob vil gifte seg med Rakel, men må først arbeide sju år for Laban. På bryllupsdagen lurer Laban Jacob og gir ham datteren Lea i stedet, slik at Jacob må arbeide sju nye år for endelig å få sin Rakel. Jacob får tolv sønner, og det er den yngste – Josef, Moses' far – som Bibelen vil følge videre.

Korfor i granskauen *Tørres Snørtevold*?

av Per-Inge Torkelsen

Korfor i granskauen ska Rogaland Teater setta opp *Tørres Snørtevold*? Ska de bruga skattapengane våre te å finansiera festlige, lettliga lystspel? Nei! Rogaland Teater ska setta opp dybsindige, triste og tunge tragediar så ikkje trekke folk, ska de. Det e det så e vitsen med Rogaland Teater. Det e derfor me gjer pengar te de. Lettliva farsar og såkalte festlige musikkspel kan de øvelada te folk så verkeligt kan det. Uden at me trengje å nevna navn.

Det e vel Kielland-jubileet så liksom ska ver alibiet. For *Tørres Snørtevold* bygge på *Jacob*, så va någe av det sista han Alexander skreiv, i 1891. Derfor kan Rogaland Teater slå seg på det manglande brystet og med sjølsikker og uangribelige mina henga seg på pengegalloppen. Men de har ein litt vonde smag i moen, for det e ikkje dette de egentligt vil.

Svaret e at Rogaland Teater e nødt te det. De må tenka kommersielt, enten de vil eller ei. De må konkurrera med private revyensembler.

Me har fått ein nye situasjon. Det norske Teater tjene millionar på å engasjera frie revyentusiastar te å laga ein revy så hette *Tusen år og like bliid*. Og frie grupper engasjera proffe institusjonsskuespelare te å spela tradisjonelle teaterstykker. Eg vett ikkje ka så kom fysst, men eg vett at hønå komme ud av egget, at egg bruges te å laga gode omelettar og at mange kokkar kan laga møje søl så kan gå øve i farse, lystspel, revy, komedie og tragedie.

Og eg e sikker på, muligens dessverre, at Rogaland Teater kan laga ein hekkans gode *Tørres Snørtevold*. De har ressursar te det, på adle plan. De e drivandes dyktige. Me har gode grunn te å ver stolte av teateret vårt.

Men trengje det ver nødvendig å la ein «skjult kamera»-mann som Harald Tusberg få lov te å radbrekka nasjonalhelligdommen vår? Og e det nødvendig å la ein Grand Prix-arrangør som Egil Monn-Iversen få laga musikken? Blasfemi, e der någe så hette. Midt i Stavanger sentrum.

Svaret e, muligens dessverre, ja. Me kan selvfølgelig sei at det e litt trist at ikkje någen av våre egne, stavangerfolk, tog tag i vår egen Alexander og *Jacob*, og lagde *Tørres*. Men sånn blei det ikkje, me fekk ikkje fingeren ud. Nå må me takka de så såg mulighetene og tog ansvaret.

Monn-Iversen har hatt ein vannvittige produksjon, han e sykt allsidige, han nyde enorme respekt, og han har fylt merr musikk inn i håvet ditt enn du e klar øve. *Tørres* inneholde musikalske gullkorn.

I mange år såg eg ikkje på Harald Tusberg som någe aent enn et fjernsynsfjes så hadde det løye med et skjult kamera. Før eg fekk tag i kriminalbøgene han skreiv samen med Bernhard Borge (André Bjerke), og LP'en *Spøk & Alvor i badekaret*. Når eg så, som Knut Gribb-entusiast, holdt på å le meg ihjel av Tusberg-parodien *Men Knut Gribb var ikke død*, der me møde Gribb, Olga Barcowa og Thomas Ryer som pensjonistar på Fredly Aldershjem, – då va eg frelste på Harald Tusberg. Tusberg e allsidige, uden å ble någen billig lettvektar. Han har studert dramaturgi, og det kan me tydeligt merka i *Tørres*.

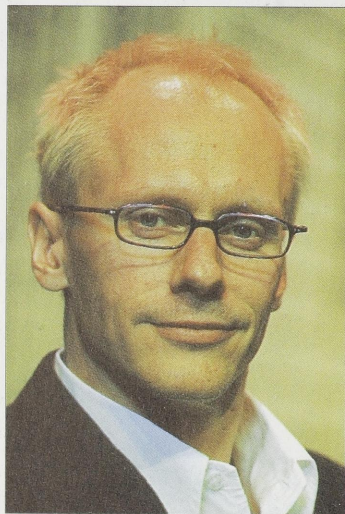
Tørres Snørtevold e godt håndverk. Det e bra skrevet. Me kjenne oss igjen, både i oppkomlingen så vokse altfor fort og i radikalaren så vil fjerna alt det bestående. Det e ikkje et lokalt stykke. Det e bedre enn *Bør Børson Jr*. Men mens Stavanger ennå sleid med dialektiske mindreverdighedskomplekser og et manglande Stavangerensemble så både kunna finna fingeren og trenga deg igjen, - så hadde *Bør Børson Jr*. fordelen av Rolv Wesenlund, så va adlemannseie.

Eg glede meg te *Tørres*. Eg tror Rogaland Teater kan heva stykket te det nivået det fortjene. Det hadde vært deiligt hvis Stavanger kunne få ennå ein ting å ver stolte av.

Artikkelforfatteren er kjent som revyskuespiller og tekstforfatter, og har skrevet flere bøker.

Anderz Døving

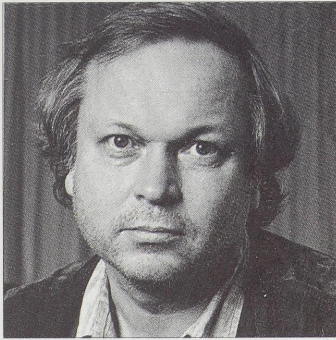

Med bakgrunn som koreograf har Anderz Døving de siste årene signert en rekke store teater- og musikaloppsetninger landet rundt. Til prøvene på *Torres Snørtevold* kom han rett fra suksessen *Rent* på Trøndelag Teater – den kritikerroste Norgespremieren om fattige og til dels aidssyke kunstnere i 1990-tallets New York. Kontrastene er store til byhistorie og folkefest i *Torres Snørtevold*, men Anderz Døving har arbeidet med musikalformen i en rekke sammenhenger tidligere – han har blant annet satt opp musicalene *Doktor Dyregod*, *Paulus Sjøfareven* og *Med hodet under vannet*, og fikk masse lovord for oppsetningen *Stepping Out* av Richard Harris på Haugesund Teater i fjor.

Anderz Døving gikk ut fra Statens balletthøgskole i 1987, og har hatt en rekke store oppgaver som koreograf. Han har koreografert balletten *Omni Caro* med Nye Carte Blanche, en mammutopsatsning til musikk av Mozarts *Requiem*, som ble presentert i Grieghallen i samarbeid med Bergens filharmoniske orkester og kor. Under OL på Lillehammer sto Døving bak vignettene for seiersseremoniene. Han var koreograf for Nasjonalballettens oppsetning *Mellom Amor og Psyche*, som inngikk i OLs kulturprogram – og dermed ble sett av en rekke konger og dronninger. Hans produksjon *400 meter ballett* ble innkjøpt til åpningen av Dansescenen i København. For sitt eget kompani Andanse-Teatret,

har Anderz Døving produsert et tyvetalls forestillinger, bl.a. *Før Aske og Aftenlandet*, som begge også ble produsert for NRK, den siste med scenografi av Odd Nerdrum.

I tillegg til å koreografere balletter, har Døving i mange år arbeidet som revyinstruktør, og satt opp et dusin revyer. Overgangen har gått gradvis til teater og musikal – fra koreografi til mer selvstendige instruktøroppgaver. I tillegg til *Rent* og *Stepping Out* nevner han spesielt familieforestillingen *Snehvit* på Den Nationale Scene.

John-Kristian Alsaker

Med scenografien og kostymene til *Torres Snørtevold* signerer John-Kristian Alsaker sin sjette oppsetning på Rogaland Teater, hvor han første gang arbeidet med *Engler i Amerika I og II* høsten 1994.

De siste 30 årene har Alsaker, som fylte 50 tidligere i vår, hatt en fantastisk karriere som scenograf og kostymedesigner innen både film og teater. Han er den eneste nordmannen som har vunnet den ettertraktede Emmy-prisen – fjernsynets Oscar, som han fikk for scenografien til filmen *Phantom of the Opera* for fjernsynsselskapet NBC.

Med utdanning fra Kunsthåndverkskolene i Bergen og Oslo, reiste John-Kristian Alsaker til London og begynte på Sadler's Wells Design School, og arbeidet deretter noen år ved Royal National Theatre i London. Deretter gikk turen til Den Nationale Scene i Bergen og Teatret på Torshov i Oslo, hvor han var fra 1980-1985. Fra 1985 til 1991 satt han i ledelsen for Los Angeles Theatre Center.

Gjennom årene har John-Kristian Alsaker hatt scenografioppgaver ved alle norske institusjonsteatre, han arbeider med både opera og ballett, og har fremdeles oppdrag med scenografi og produksjonsdesign innen film og fjernsyn. Rogaland Teater vil ha mye glede av Alsakers talent høsten 1999.

Toni Gundersen

Som Kaja Thorsen har Toni Gundersen sin første voksenrolle på Rogaland Teater, hvor hun første gang troppet opp i hælene på storesøster Mia som 4-åring i 1969, og hvor hun debuterte som Helene Harefrøken i *Sirkus Mikkeliški* seks år senere. Hun gikk i Barneteatret til hun var 14. Det var en spesiell følelse å komme tilbake til teatret, synes hun.

– I begynnelsen føler man seg satt litt tilbake i tid, sier hun, – en går bare rundt og kjenner på den «gode, gamle» teaterlukta. Men jeg kan ikke bare gå rundt og lukte, heller!

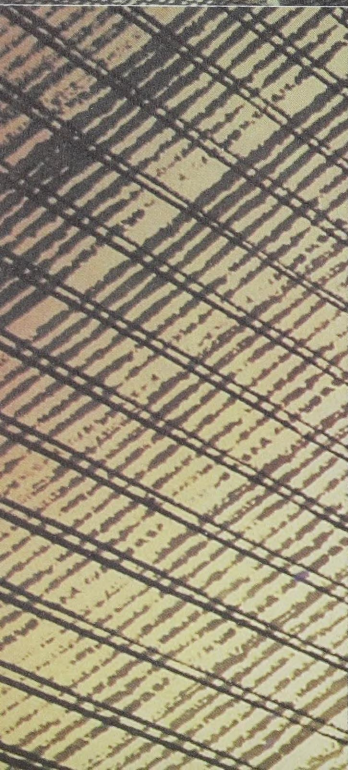
Toni kjenner rollefiguren Kaja Thorsen godt fra før; hun spilte samme skikkelse i 1991 i Stavanger Revyteaters oppsetning.

– Kaja var yngre den gangen, ler Toni, som var med revyteatret i seks år, og senere har spilt revy med Brødrene te Bølten og ellers hatt en rekke strøjobber. Sammen med Britt Synnøve Johansen, som spilte Julie i *Torres Snørtevold* i 1991, har hun hatt flere oppsetninger av kabaretene *To jenter – en opplevelse*, også sammen med kveldens pianist Elisabeth Berg. Til kabaretene har de skrevet alle nummerne selv, og Toni syntes det var en utrolig god følelse å våge seg på det.

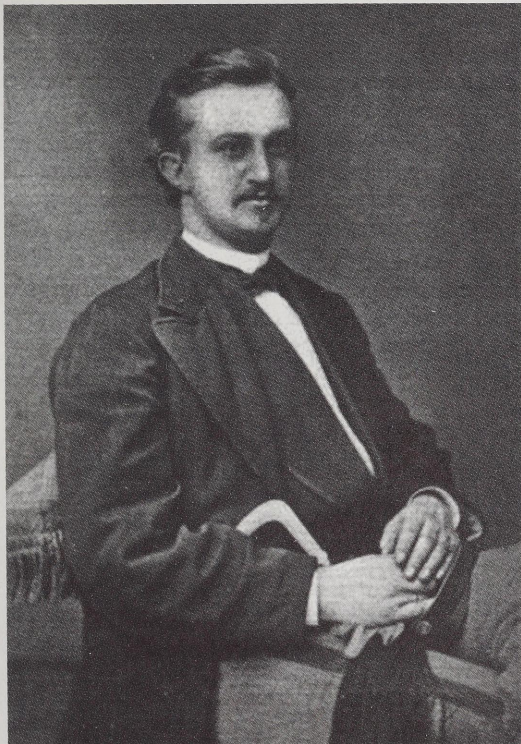
Sammenlikningene med storesøster Mia er uunngåelige, men Toni føler ikke at hun har havnet i skyggen; Mia har alltid vært storesøster, og de to jentene er mer forskjellige enn mange tror. Toni har holdt seg i Stavanger, hvor hun har mann og to små døtre – som heter Kaja og Julie.

– Jeg ble veldig glad i Kaja-navnet da jeg spilte Kaja i 1991, og liker godt gamle navn med en viss Stavanger-tilknytning. Så håper jeg publikum blir like glad i Kaja Thorsen som jeg er blitt!

Alexander 150 år – feiringen fortsetter

Alexander L. Kielland feires – og ingenting er som det engang var: Forfatteren selv har vært på frifot, og vi har drukket Kielland-vin. Mange har gått i forfatterens fotspor, andre har lest nye bøker om hans liv og diktning. Kielland har inspirert til nye kunstneriske uttrykk, og ungdommen har presentert sitt sedvanlige skjeve blikk på forfatteren, redaktøren og borgermesteren.

Men dette er også Kielland-jubileet: Profesjonelle aktører og amatører som slår seg sammen og presenteres nye spennende innfallsvinkler til både Alexander L. Kiellands liv og hans verker. Når Kielland i sommer for første gang presenteres i et friluftsteater, er det nettopp dette som skjer. Rogaland Teaters Espen Hana, Ingjerd Egeberg og Fridtjov Såheim forener sin profesjonalitet med ungdommelig ståpåvilje hos skuespillerne i Iduns julekomedie. Med Kongsgårds uteareal – Alexander L. Kiellands egen skole – som scene, presenteres forestillingen *Roser & Støv* klokken elleve om kvelden. Friluftsteatret er basert på Kiellands verker *Gift* og *Else*, og her fremstår historien om to individer – Else og Marius – som ikke makter å gjennomføre et opprør mot den kollektive moral. Det blir en forestilling med levende, frodige tablåer og det skal klippes gjennom to livsløp i en visuell og musikalsk utendørsforestilling. *Roser & Støv* har premiere 31. juli.

Hver dag i hele jubileumsåret kan du ta turen innom Sølvberget der Kiellands liv og virke presenteres i utstillingen *Kiellands verden*. Den ledsages av spennende kunstutstillinger. På Rogaland Kunstmuseum kan du se på kunstverker av kunstnere tilknyttet Kielland-familien. Høsten åpner for mange spennende musikalske prosjekter, og hele året blir det byvandring og turer der dyktige Kielland-kjennere forteller det som er verd å fortelle om det mangfoldige mennesket Alexander L. Kielland.

Kjøp Kielland-jubileets programbok, klikk deg inn på www.kielland.org eller ta kontakt med vårt informasjonskontor Destinasjon Stavanger, tel. 51 85 92 00, så er vi sikre på at det dukker opp aktiviteter som kan gi nettopp deg nye Kielland-opplevelser hele året!

KIELLAND 150 ÅR

Offisielle
samarbeidspartnere
Kielland-jubileet 1999

Elf • Balmoral • Mobil
SpareBank1 SR-bank
Lyse Energi • Scana
Stavanger Aftenblad
Gyldendal Norsk Forlag

Kultur opera tør

Depotbiblioteket

00sd 06 576

Tony Stone Images

Sponsing er ikke et spørsmål om villedighet, men om å forstå seg selv. Hvem er vi som selskap? Hvilke verdier er viktige for oss? Og hva slags samfunn ønsker vi å bidra til?

Elf vil være en kulturoperatør fordi vi er opptatt av å stimulere og utvikle hele individet og ikke bare fagmennesket. Vi vet hvor viktig det er at man tør stå for det man tror på. For kultur og olje har nemlig én ting felles: sannhetens øyeblikk. Før jubelen bryter løs, vet verken kunstneren eller vi om vi har truffet; enten det er publikum eller petroleum.

Elf Petroleum Norge AS
<http://www.elfep.no>

Partner Print AS